PRAVNI OKVIR ZA OČUVANJE I OBNOVU EUROPSKIH MOČVARNIH EKOSUSTAVA

LEGAL FRAMEWORK FOR THE CONSERVATION AND RESTORATION OF EUROPEAN WETLAND ECOSYSTEMS

15. međunarodni simpozij
Kopački rit Jučer, danas sutra, 2026.

izv. prof. dr. sc. Biljana Činčurak Erceg
Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Pravni fakultet Osijek
biljana.cincurak@pravos.hr

MOČVARE

- ublažavaju poplave i suše
- pročišćuju vodu
- skladište ugljik
- pružaju stanište velikom broju vrsta

- ubrajaju se među naugroženije ekosustave
- njihovo očuvanje ima važnu ulogu u zaštiti prirode i prilagodbi klimatskim promjenama

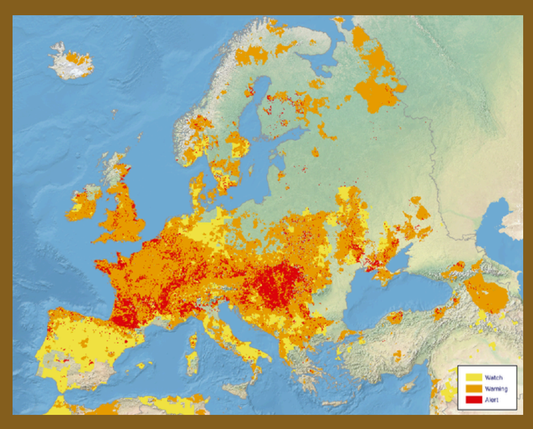

PRIJETNJE MOČVARAMA

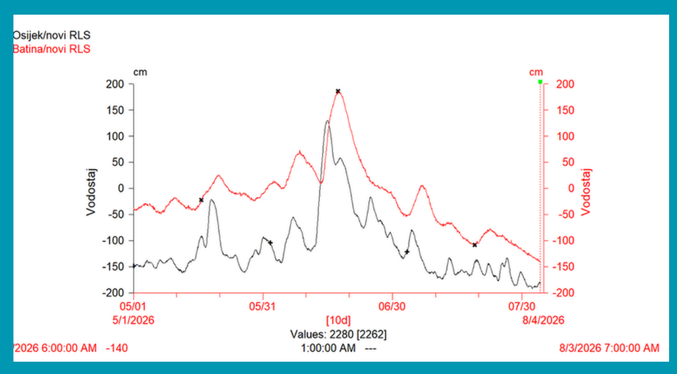
- promjene hidrološkog režima: poplave i suše
- onečišćenje vode
- gubitak bioraznolikosti
- klimatske promjene
- isušivanje i prenamjena
- regulacija rijeka
- invazivne vrste
- urbanizacija

Kombinirani indeks suše u Europi od 11. do 20. srpnja 2026.

Izvor: European Drought Observatory, Copernicus Emergency Management Service, https://drought.emergency.copernicus.eu/

Vodostaja Drave u Osijeku od 1. svibnja do 3. kolovoza 2026.

Izvor: DHMZ, https://meteo.hr/objave_najave_natjecaji.php?section=onn¶m=objave&el=priopcenja&daj=pr03082026

Može li postojeći pravni okvir odgovarajuće odgovoriti na promjene u močvarnim područjima, zaštititi bioraznolikosti i potrebu prilagodbe klimatskim promjenama?

IZVORI PRAVA

- Konvencija o močvarama od međunarodnog značaja, osobito kao prebivalište ptica močvarica (Ramsarska konvencijom) iz 1971. godine - jedini međunarodni ugovor koja se izravno odnosi na očuvanje i upravljanje močvarama
- Konvencija Ujedinjenih naroda o biološkoj raznolikosti, 1992.
- Direktiva o staništima (Direktiva Vijeća 92/43/EEZ o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore)
- Okvirna direktiva o vodama (Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike)
- Direktiva o pticama (Direktiva 2009/147/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o očuvanju divljih ptica)
- Europski zakon o klimi (Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti)
- Uredba (EU) 2024/1991 Europskog parlamenta i Vijeća o obnovi prirode

Uredba (EU) 2024/1991 Europskog parlamenta i Vijeća o obnovi prirode

- uvodi pravno obvezujuće i vremenski definirane ciljeve obnove degradiranih ekosustava uključujući močvare.
- cilj Uredbe je uspostava mjera obnove koje su potrebne kako bi se u dobro stanje dovele površine ekosustava koje nisu u dobrom stanju: mjere se uspostavljaju za najmanje 30% kopnenih, obalnih i slatkovodnih ekosustava do 2030. godine, 60% do 2040. i 90% do 2050. godine
- ciljevi Uredbe o obnovi prirode postižu se izradom i provedbom nacionalnih planova obnove
- svaka država članica Komisiji podnosi nacrt nacionalnog plana obnove do 1. rujna 2026.

ZAKLJUČAK

- provedba propisa je spora i složena
- zaštitu otežavaju administracija i neusklađenost politika te nedostatak financijskih sredstava
- klimatske promjene - klimatski ekstremi (suše, poplave i visoke temperature) povećavaju degradaciju močvara
- učinkovita zaštita zahtijeva bolje politike i strategije
- nacionalne strategije ključne su za učinkovitu provedbu europskih ciljeva kroz jasno definirane i konkretne mjere